ကီၢ်ဆၣ်တဖၣ် ဒီး ပှၤနီၣ်ငံၢ်စရီလၢ ကညီကလုာ် တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ဓိၣ်နှၢ်သးလီ ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ် လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ (၁၁) သီ

ကီၢ်ရှၣ်	ကီၢ်ဆၣ်	ပှၤနီၣ်ငံၢ်
ပကိ	ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ် သ့းခ္ဝီ	၁၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၉၀၀၀ ဘျဲၣ် ခဲလၢာ်ပာ်ဖှိၣ် – **၁၉၀၀၀**
နိၣ်တၢ်မျၢ်	နိၣ်တၢ်မျၢ်၊ဝ့ၢ်တကူၣ် လဲကူ ထီတထူၣ် တဲးကွံ အိးကၣ်	၁၂၀၀၀ ဘျဲၣ် ၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၃၀၀၀ ဘျဲၣ် ၄၀၀၀ ဘျဲၣ် ၆၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၂၄၆၀၀**
သၣ်ယၣ်ဝတံၣ်	သၣ်ယၣ်ဝတံၣ် မ့လး ကွိးပ့ၣ်ကီး မိညိၣ်	၃၀၀၀ ဘျဲၣ် ၃၀၀၀ ဘျဲၣ် ၁၀၀၀ ဘျဲၣ် ၅၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၇၅၀၀**
မအူပ့ၣ်	မအူၣ်မ့ၣ် ညီၣ်တိၤ တနူးဖ္ဒူၣ် ပါတနီၢ်	၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၃၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၁၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၈၅၀၀၀**
ပသံၣ်	ပသံၣ် ကွိပြိၣ် ငပူးတိ	၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၈၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၄၈၀၀၀**
မ္ဝိမွး	မ္ဝိမွး အ့ၣ်မဲ ဝါခဲၣ်မး	၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၁၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၁၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၅၀၀၀၀**
ဟီကတး	ဟီကတး အ့ၣ်ကပူၣ် ဇလိၣ်	၄၀၀၀ ဘျဲၣ် ၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၁၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၂၄၀၀၀**

ကီၢ်ရှၣ်	ကီၢ်ဆၣ်	ပှၤနီၣ်ငံၢ်
ဖ္ဒၣ်ပိၣ်	ဘိၣ်ကလ့ ကွဲးလး	၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၃၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၈၀၀၀**
ဟၣ်သၣ်ဝတံၣ်	ကိခ္ဝၣ်ကိၤ	၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၂၀၀၀၀**
တီအူ	တီအူ လၢၢ်ဒိၣ် ရှ္ဝၣ်က္ဝၣ်	၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၆၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၃၁၀၀၀**
သထူၣ်	သထူၣ် ပိၣ် ဖၣ်အၣ် လူၣ်ပှဲၣ် ဘံလ့	၅၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၃၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၂၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၂၀၀၀၀ ဘျဲၣ် ၄၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၁၂၉၀၀၀**
ကွဲးခမံၣ်	ကွဲးထိၣ် မိၣ်လမ္ဝဲၣ် ကွိၣ်တိၤ ကီးတရံး က္ဝၣ်အ့	၆၀၀၀ ဘျဲၣ် ၁၀၀၀ ဘျဲၣ် ၆၀၀၀ ဘျဲၣ် ၅၀၀၀ ဘျဲၣ် ၆၀၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၂၄၀၀၀**
ကရ့ၣ်နံၣ်ဟိၣ်ကဝီၤ	မိၣ်ခ္ဝံ လွဲၣ်ကီၢ်	၁၅၀၀ ဘျဲၣ် ၅၀၀ ဘျဲၣ် ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ် – **၂၀၀၀**
		ပှၤနီၣ်ငံၢ်ခဲလၢာ်ပာ်ဖှိၣ်– ၄၅၄၁၀၀
(စရီအံၤဘၣ်တၢ်ဟံးနၢ်လၢ **ကညီဖိဒီး ထံရှၢ်ကီၢ်သဲး** အလံာ်လၢ သရၣ်သၣ်ထိၣ် ကွဲးဝဲနၣ်လီၤ)		

တၢ်ဏိးသဘြီ ၄ ထံၣ်

၁. ဟ့ၣ်ကညီကီၢ်တဘျီယီ
၂. ဒုးနဲၣ်ကညီတဘ‌း ကယီၤတဘး တဘျီယီ
၃. ကလုာ်တၢ်သဘံၣ်ဘၣ် ပတသးလီ
၄. ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤပတသးလီ

ကညီဒီကလုာ်မုၢ်နံၤ ဖှဲၤထီၣ်(၇၄)ဝီတဝီ

၂၀၂၂ နံၣ်လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ (၁၁) သီ

စးထီၣ်လၢတၢ်ဒုး ဖးဒိၣ်ခံဘျီတဘျီဝံၤ အလိၢ်ခံ ကညီဒီကလုာ် ဃ့ထီၣ်ဝဲလၢ ကနၢ် ကညီကီၢ် အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပှၤပၢတၢ် (ဖဆပလ) ပဒိၣ်တခိ စံးအၢစံးသီ ကညီဖိတဖၣ် လၢပှၤဃ့ ကညီကီၢ် တဖၣ် နၣ်မ့ၢ်ဒၣ် ကညီတစှၤဖိဒီး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အဲကလံး ပှၤမၤလဲၢ် အီၣ်ကီၢ် တဖၣ်ဒီး မ့ၢ်ကညီဖိလၢ အဲၣ်ဒိးကဲ အဲက လံး အကုၢ်နၣ်လီၤ.

ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ် လါဖ့ၤဘြူၤ အါရံၤ (၃) သီ အနံၤ နၣ် ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီ ကလုာ်စၢဖှိၣ်က ရၢ ကွဲးပတံထီၣ်လံာ် ဆူ (ဖဆပ လ) အအိၣ်နၣ် လီၤ. လံာ်အံၤ (ဖဆပလ) ပဒိၣ် ကစံးဆၢက့ၤအီၤ လၢ တလါအတီၢ်ပူၤ အစဲၤခံက တၢ်ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ် လါမးရှး (၃) သီ အနံၤနၣ် လီၤ. တၢ်မ့ၢ် တစံးဆၢက့ၤ လံာ်အံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လိာ်လၢ တၢ်ကဟ့ၣ် ကညီကီၢ်အဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ကညီဖိတဖၣ် ကကါထီၣ် အခီၣ်ကါဆူညါတကါလၢ ထံရှၢ်ကီၢ်

သဲးဂ့ၢ်ဝီလီၤ အဂ့ၢ်နၣ်ပာ်ဃုာ်လၢ လံာ်ပူၤလီၤ.

တၢ်ဃ့ကညီကီၢ် အလံာ်တဘ့ၣ်အံၤ အတယၢၢ်ကဃၢအဂီၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ် အၢၣ်လီၤလၢ လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ (၁၁) သီ အနံၤနၣ် ကညီဖိခဲလၢာ် လၢ ကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ် လၢတၢ်မိၣ်နှၢ် သးလီဘၣ် ကညီကီၢ်အဂီၢ် ကလဲၤထီၣ်ဆူဝ့ၢ်ပူၤဒီး ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ကညီကမျၢၢ် တၢ်ဘၣ်သး နၣ်လီၤ. ဒ် တၢ်အၢၣ်လီၤစံၣ်ညီၣ်အသိး ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ် လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ (၁၁) သီ အနံၤနၣ် ကီၢ်ပယီၤဒီဘ့ၣ် အပူၤကညီဖိ တဖၣ်လဲၤထီၣ်ဆူ ဝ့ၤပူၤဒီး ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဘၣ်သးလၢတၢ်မိၣ်နှၢ်သးလီ ကညီ ကီၢ် အဂီၢ်နၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤလာ်ခီလၢ ကညီဖိအိၣ်အါတၢ်လီၢ် တဖၣ် တကးဘၣ် လၢကလံၤစိး မွဲးကွဲ့နါ တုၤလၢ ကလံၤထံး ဝ့ၢ်ဘျံး၊ ယီၤကီၢ်စဲၣ်အပူၤ နါ(မ)ခါ ကိးခဲၣ်၊ လါရှိ၊ တီၣ်ကွံ၊ ကွဲတိၣ်၊ ကီၢ်ပယီၤ ခၢၣ်သး ဝ့ၢ်မ့းထံၣ်လၣ်၊ ခွိး၊ ယ့ၣ်နၢ်ခွိ၊ ထံကီၢ်ဒီဘ့ၣ်ညါအပူၤ တၢ်ဒုးနဲၣ် တၢ်ဘၣ်သး နၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါ (ဖဆပလ) စ့ၢ်ကီး မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် မၤတံာ်တာ်တၢ် ဒံးနၣ်လီၤ. ကညီဖိအိၣ်လၢ ခိခိၣ် ဒူသဝီ တဖၣ်ဘၣ်လဲၤ တၢ်ဒ့ၣ်စၢၤ ၂ သီ၊ ၃ သီ ဒီး ဒုးနဲၣ် ဖျါ အတၢ်ဘၣ်သးနၣ်လီၤ. ကညီမုၣ်ခွါ အိၣ် (၄) ကလီၢ်ဘျဲၣ် လၢတၢ်လဲၤဒုးနဲၣ် တၢ်ဘၣ်သး တဘျီ အံၤနၣ်လီၤ. မုၢ်နံၤဖဲနၣ် အဆၢကတီၢ်လၢ ကီၢ်ပယီၤတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ အပူၤနၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ် ဖျါတၢ်ဘၣ်သး အဒိၣ်ကတၢၢ် တဘျီနၣ်လီၤ. (ပှၤ လၢ အလဲၤပာ်ဖျါထီၣ် အတၢ်မိၣ်နှၢ်သးလီ လၢ ကညီ ကီၢ်အဂီၢ်တဖၣ် အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွးနၣ်ဘၣ်တၢ် မၤနီၣ်မၤဃါဒီးကွဲး ပာ်ဖျါထီၣ်ဖဲ

သရၣ်သၣ်ထိၣ်အလံာ်လၢ ကညီဖိဒီး ထံရူၢ်ကီၢ် သဲးတၢ်ဂ့ၢ်ကီ အပူၤနၣ်လီၤ) လၢတၢ်ဒုးနဲၣ် တၢ်ဘၣ်သးအပူၤ တၢ်စိာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကိးသတြီ (၄) ထံၣ်လၢအမ့ၢ်–

(၁) ဟ့ၣ်ကညီကီၢ်တဘျီဃီ
(မိၣ်နှၢ်သးလီ တၢ်သဘျ့ဒီး တအဲၣ်ဒိး အိၣ်လၢ ပှၤတၢ်ပၢအဖီ လာ်ဘၣ်)

(၂) ဒုးနဲၣ်ဖျါကညီတဘးပယီၤတဘး တဘျီဃီ
(ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးခွဲးယာ်– ဒံၣ်မိၣ် ကရ့ၣ်စံၣ်ဂ့ၢ်ဝီ)

(၃) ကလုာ်တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ် ပတသးလီ
(ကလုာ်ခဲလၢာ်တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံတၢ်ဃူတၢ်ဖိး)

(၄) ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ပတသး လီ
(မိၣ်နှၢ်သးလီတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်)

လၢတၢ်ပာ်ဖျါ တၢ်မိၣ်နှၢ်သးလီ တဘျီအံၤ တၢ်စိာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကိးသတြီ အကလုၢ် တဖၣ်အံၤ ဒီး ဟးတရံးလၢဝ့ၢ်တဖၣ်အပူၤ ဒီးပာ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဘၣ်သး မုာ်မုာ်ခုၣ်ခုၣ် ဘှၣ်ဘှၣ် ဘှီၣ်ဘှီၣ် နၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ဘၣ်သးတဘျီအံၤ လၢကီၢ်ပယီၤ တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ အပူၤ မ့ၢ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ် တၢ်မိၣ်နှၢ်သးလီလၢပှၤဂိၢ်မုၢ် အအါကတၢၢ် လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဒိကနၣ်ဒီး တၢ်ပာ်ကဲတၢ်ဘျၢ အဂ့ၤကတၢၢ် တဘျီနၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ဘၣ်သးအမုၢ်နံၤနၣ် ကညီခိၣ်နၢ်တဖၣ် ကတိၤလီၤတၢ်ဒူဒူလၢ ပသးလီ ကညီကီၢ်ဒီး ပကမၤအီၤတုၤအနှၢ်တစုနၣ်လီၤ. ဒ်နၣ်အသိး ကညီဒီကလုာ် စ့ၢ်ကီး ပာ်ဖျါထီၣ် အတၢ်သးဆူၣ်၊ အတၢ်သးဒူ တဖၣ်ဃူဃူဖိးဖိး ဖဲမုၢ်နံၤအဝဲအံၤ နၣ်လီၤ.

ကညီကမျၢၢ် တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ဘၣ်သး ထံရူၢ်ကီၢ် သဲးအခီပညီ–

(၁) မ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ကညီဒီကလုာ် ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်အဲၣ်ထံကီၢ်ပှၤ ကလုာ် အသးသဟီၣ် အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်အမုၢ်တနံၤ

(၂) မ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ် ဖျါထီၣ် ကညီဒီကလုာ် တၢ်ရိၣ်ဖှိၣ် ဃူဖိး အိၣ်ဖျါထီၣ် အမုၢ်တနံၤ

(၃) ကညီဖိ တဖၣ်ဂုာ်ဟံးနှၢ် ဆိထံရူၢ်ကီၢ်သဲး တၢ်ခွဲးယာ်

(၄) မ့ၢ်မုၢ်တနံၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢ ပှၤဂိၢ်မုၢ် တဖၣ် သ့ၣ်ညါအါထီၣ်ကညီဖိတဖၣ်နၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်လၢ ထးတဖၣ်အဖီခိၣ် ဖဲ ၁၉၅၃ နံၣ် လါနိဝ့ဘၢၣ် ၂၃–၂၅သီ၊ တၢ်ကိး ကီၢ် သူလ့ၤ ဒီဘ့ၣ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ် ခီကရဲးဖဲ ဝ့ၢ်ဖၣ်ပူၣ်၊ ထံထၣ်စွ ကဝီၤ (၁) ကီၢ်ရှ့ၣ်ခိၣ် အူကွဲၣ်အ့ဆှၢနုာ်ဝဲလၢ လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ (၁၁) သီ အနံၤနၣ် တၢ်ကပာ်ပနီၣ် မၤထွဲအီၤ ဒ်အမ့ၢ်က ညီဒီကလုာ်မုၢ်နံၤအဂ့ၢ်နၣ် ထံထၣ်စွ ကဝီၤ (၁) သုးတြီၤခိၣ် သုးခိၣ်ကျၢၢ်ကီၢ်ထူ ဆီၣ်ထွဲဝဲဒီး ခီကရဲးခၢၣ်စးတဖၣ် တထီဒါဝဲနီတဂၤဘၣ် ဒီး အၢၣ်လီၤ တူၢ်လိာ်ဝဲ ဃူဃူဖိးဖိး အဃိ၊ ကညီကမျၢၢ် အတၢ်ပာ်ဖျါ တၢ်မိၢ်နှၢ်သးလီ ဖဲ လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ (၁၁) သီ အနံၤနၣ်၊ ဘၣ်တၢ်ပာ်ဒိၣ် မၤလၤကပီၤက့ၤအီၤ ဒ်အမ့ၢ် ကညီဒီကလုာ် မုၢ်နံၤတုၤမုၢ်မဆါ တနံၤအံၤနၣ်လီၤ.

ကေအဲန်ယူ- စည်းရုံးရေးနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာန ဗဟိုမှ ဖြန့်ချီထုတ်ဝေသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖေဖေါ်ဝါရီလ ၁၁ ရက် ကရင်လူထု အဆန္ဒဖေါ်ထုတ်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် မြို့နယ်များနှင့် လူဦးရေးစာရင်း

ခရိုင်	မြို့နယ်	လူဦးရေ
ပဲခူး	ညောင်လေးပင်	၁၀၀၀၀ ကျော်
	သင့်ချောင်း	၉၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၁၉၀၀၀ ကျော်
အင်းစိန်	အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်မြို့	၁၂၀၀၀ ကျော်
	လှည်းကူး	၅၀၀၀ ကျော်
	ထန်းတပင်	၃၀၀၀ ကျော်
	တိုက်ကြီး	၄၀၀၀ ကျော်
	အုတ်ကန်	၆၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၂၄၆၀၀ ကျော်
သာယာဝတီ	သာယာဝတီ	၃၀၀၀ ကျော်
	မင်းလှ	၃၀၀၀ ကျော်
	ကြို့ပင်ကောက်	၁၀၀၀ ကျော်
	မိုးညို	၅၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၇၅၀၀ ကျော်
မအူပင်	မအူပင်	၂၀၀၀၀ ကျော်
	ညောင်တုန်း	၂၀၀၀၀ ကျော်
	ဓနုဖြူ	၃၀၀၀၀ ကျော်
	ပန်းတနော်	၁၅၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၈၅၀၀၀ ကျော်
ပုသိမ်	ပုသိမ်	၂၀၀၀၀ ကျော်
	ကျုံပျော်	၂၀၀၀၀ ကျော်
	ငပုတော	၈၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၄၈၀၀၀ ကျော်
မြောင်းမြ	မြောင်းမြ	၂၀၀၀၀ ကျော်
	အိမ်မဲ	၁၅၀၀၀ ကျော်
	ဝါးခယ်မ	၁၅၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၅၀၀၀၀ ကျော်

ခရိုင်	မြို့နယ်	လူဦးရေ
ဟင်္သာတ	ဟင်္သာတ	၄၀၀၀ ကျော်
	အင်္ဂပူ	၅၀၀၀ ကျော်
	ဇလွန်	၁၅၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၂၄၀၀၀ ကျော်
ဖျာပုံ	ဘိုကလေး	၅၀၀၀ ကျော်
	ကျိုက်လတ်	၃၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၈၀၀၀ ကျော်
ဟံသာဝတီ	ကွမ်းခြံကုန်း	၂၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်
တောင်ငူ	တောင်ငူ	၂၀၀၀၀ ကျော်
	ကျောက်ကြီး	၅၀၀၀ ကျော်
	ရွှေကျင်	၆၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၃၁၀၀၀ ကျော်
သထုံ	သထုံ	၅၀၀၀၀ ကျော်
	ပေါင်	၃၀၀၀၀ ကျော်
	ဖားအံ	၁၅၀၀၀ ကျော်
	လှိုင်းဘွဲ	၂၀၀၀၀ ကျော်
	ဘီးလင်း	၄၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၁၂၉၀၀၀ ကျော်
ကျိုက္ခမီ	ကျိုက်ထို	၆၀၀၀ ကျော်
	မော်လမြိုင်	၁၀၀၀ ကျော်
	ကျုံတိုး	၆၀၀၀ ကျော်
	ကော့ကရိတ်	၅၀၀၀ ကျော်
	ကြာအင်း	၆၀၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၂၄၀၀၀ ကျော်
ကရင်နီနယ်	မော်ချီး	၁၅၀၀ ကျော်
	လွိုင်ကော်	၅၀၀ ကျော်
		ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်
	စုစုပေါင်းလူဦးရေ	**၄၅၄၁၀၀ ဦး ကျော်**
*ဆရာသာထို၏ **ကရင်နှင့် နိုင်ငံရေး** စာအုပ်မှ ကူးယူဖော်ပြသည်။*		

ကြွေးကြော်သံ ၄ ချက်

၁. ကရင်ပြည်ချက်ချင်းပေး

၂. ကရင်တစ်ကျပ် ဗမာတစ်ကျပ် ချင်းခြင်းပြ

၃. လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းအလိုမရှိ

၄. ပြည်တွင်းစစ် အလိုမရှိ

(၇၄) နှစ်မြောက်ကရင်အမျိုးသားနေ့

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့သည် ၇၄ နှစ်ပြည့် ကရင့်အမျိုးသားနေ့ ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖေါ်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်ရှိ ကရင်ဒေသ အသီးသီးမှ လူထုအင်အား(၄၅၄၁၀၀) ဖဆပလ အစိုးရအား ပိုစတာ(၄) ခုကိုင်၍ ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါဆန္ဒဖေါ်ထုတ်ပွဲသည် ကရင်အမျိုးသားများ၏ ဆနရင်အမျိုးသားများ၏ ဆန္ဒကို ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းတကျဖေါ်ထုတ်နိုင်ခဲ့ခြင်းနှင့် အနာဂါတ်နိုင်ငံတော်ကြီးကို တိုင်းရင်းသားများ၏ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသော ပြည်ထောင်စုဖြင့် တည်ဆောက်ရေးအတွက် ရှေးဦးလမ်းပြ ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၃-၂၅) ရက်နေ့ဖာပွန်မြို့၊ ကော်သူးလေ ပြည်လုံးဆိုင်ရာကွန်ဂရက် တွင် ကရင်လူမျိုးများ ဆန္ဒဖေါ်ထုတ်ခဲ့သော ဖေဖေါ်ဝါရီလ (၁၁) ရက်နေ့ကို ကရင်အမျိုးသားနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် မြစ်ဂကျွန်းပေါ် တိုင်းအမှတ် (၁) ခရိုင် ဉက္ကဌ မန်းကျော်အေး အဆိုပြုချက်၊ မြစ်ဂကျွန်းပေါ်တိုင်းအမှတ် (၁) တပ်မမှူး ဗိုလ်ချုပ် ကော်ထူး (ခ)ဗိုလ်ချုပ် ကျော်မြသန်း ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့်အတည်ပြုခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖေဖေါ်ဝါရီလ (၁၁) ရက်နေ့သည် ကရင်အမျိုးသားနေ့ အဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။

ကရင်လူမျိုးများသည် ပထမ အသုတ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ဘီစီ ၁၁၂၅ တွင် စတင်ရောက်ရှိခဲ့ရာ ယခု အေဒီ ၂၀၂၁ ခုနှစ်သည် အခြေချ နေထိုင်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း (၃၁၉၆) ခုနှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ ကရင်လူမျိုးများသည် မိမိတို့ ဒေသအကြီးအကဲများဖြင့်

အေးချမ်းစွာနေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ပဒေသရာဇ်များ၏ အားပြိုင်မှုများတွင်ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေလိုစိတ်ကြောင့် အေးချမ်းရာ အရပ်များသို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြခြင်းကိုယနေ့တောင်ပေါ်၊ တောင်ခြေ၊ မြေပြန့်ပင်လယ်ကမ်းစပ်အထိကရင်လူမျိုးများပျံ့နှံ့နေထိုင်မှုများကိုကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့်သိနိုင်သည်။ ထို့ပြင် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ဦးစွာဝင်ရောက်ခဲ့သည့် အထောက်အထား လည်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်မာရှယ်ဆိုသူ သမိုင်းပညာရှင်က (The Karen People of Burma) စာအုပ်၌ ကရင်လူမျိုးများသည် မိမိတို့ ဘဝလုံခြုံရေးအတွက်အစဉ်ပြေးလွှားနေရသည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သမိုင်းဆိုသည်မှာ အောင်နိုင်သူများသာရေးသည် "History is always written by the winner" ဟူသော စကားအရ ကရင်လူမျိုးများ၏ သမိုင်းသည်လည်းကွင်းဆက်ပြတ်လုနီးပါးဖြစ်ခဲ့ရခြင်းကို(ဂက်ခြေရာကို ခွေးကဖျက်ဆီးခဲ့သည်) ဆိုသော ဆိုရိုးစကားဖြင့် ကရင်ဘိုးဘေးတို့မှ ဆိုထားရစ်ခဲ့ကြပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်နောက်ပိုင်း ၁၈၂၄ ပထမအင်္ဂလိပ် ကျူးကျော်စစ်၊၁၈၅၂ ဒုတိယ အင်္ဂလိပ် ကျူးကျော်စစ် အပြီး မြန်မာ ပဒေသရာဇ်စနစ်အစား ဝင်ရောက်လာသည့် ဥရောပ လူနေမှု စနစ်တွင် မြန်မာပညာရှင်များကဲ့သို့ ကရင်များလည်း နိုင်ငံတကာအမြင်ကျယ်လာပြီး ဥရောပ နိုင်ငံများသို့ ပညာသွားရောက်သင်ယူလာကြသည်။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံရရှိလာကြသည့် ကရင်ပညာတတ်များ မိမိတို့လူမျိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အသင်းအဖွဲ့ဖြင့်နေတတ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းသိရှိလာရာ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ မိမိစားစရိတ်ဖြင့်M.A ဘွဲ့ရခဲ့သူဒေါက်တာတီးသံပြာသည်ကရင်အမျိုးသားအသင်း(Karen National Association -KNA) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် မိမိပိုင်ငွေဖြင့် အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန် နိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်ပြသခဲ့သည့် ဒေါက်တာ ဒါမေဖိုးမင်း၊ ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော ဒေါက်တာစံစီဖိုး ၏ ဗမာပြည် နှင့် ကရင်လူမျိုး Burma and the Karen စာအုပ်တွင် ပဒေသရာဇ်စနစ်ကြောင့် ကရင်များ တိုင်းပြည်ပျောက်ခဲ့ပုံ၊ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ရန်သူ ဖက်ဆစ်ဂျပန် မြန်မာ့မြေပေါ်ခြေမချနိုင်ရေး နှင့် ပြည်လည်မောင်းထုတ်ရေးအတွက်မဟာမိတ်နှင့်အတူ အိန္ဒိယ ပြည်ဆုတ်ခွာသွားသည့်ကရင်စစ်သား ၂၀၀၀ နှင့် ကရင်စစ်ဗိုလ် ၄၀ တို့မှ ဗမာပြည် ဖက်ဆစ်ရန်မှ လွတ်မြောက်ပြီးပါက ကရင်ပြည်ရလိုကြောင်း တင်ပြခဲ့မှုများ နှင့် စမီတန် ဆိုသူရေးသည့် မြန်မာပြည် ရှိ သစ္စာရှိကရင်များ (The loyal Karen of Burma) စာအုပ်ကြောင့် ကရင်လူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှု ပိုမိုထင်ပေါ်လာခဲ့သည်။

၁၉၄၁ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့ အမေရိကန် သမ္မတ ရုစဗဲ့ နှင့်အင်္ဂလိပ်ဝန်ကြီးချုပ်ချာချီတို့ချုပ်ဆိုခဲ့သော အတ္တလန်တိတ်စာချုပ်(Atlantic Charter) အရ နိုင်ငံတိုင်း လွတ်လပ်သည့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်ရှိခွင့်၊ လူမျိုးတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရှိစေရမည်ဟူသော အချက်များသည် ကရင်လူမျိုးတို့အား နိုင်ငံရေး မျက်စိပွင့်စေခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ကရင် ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ် Karen Central Organization-KCO မှ ၁. စောသာဒင်၊ ၂. စောဖိုးချစ်၊ ၃. စောဆစ်ဒနီလူနီတို့ ဦးဆောင်သည့် ကရင်မိတ်သဟာရအဖွဲ့ အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်၍ကရင်ပြည် အရေးကို တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။၎င်းကရင်မိတ်သဟာရအဖွဲ့မှအင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ရေးသားဖြန့်ဝေခဲ့သည့်Care for the Karen စာအုပ်ကြောင့်ကရင်လူမျိုးတို့အားကမ္ဘာက ပိုမိုသိရှိလာခဲ့ကြသည်။ ကရင်လူမျိုးများ၏နိုင်ငံရေး နိုးကြားလာမှုကြောင့် ၁၈၈၁ ခုနှစ်ကရင်အမျိုးသားအသင်း Karen National Association-KNA) နောက်ပိုင်း ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသားအသင့် Buddhist Karen Natio -nal Association-BKNA) ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ် Karen Central Organization-KCO) ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ကရင်လူငယ်အဖွဲ့ချုပ် Karen Youth Organization-KYO) စသည်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးပြောင်းလဲလာသည့် ကမ္ဘာ့အခြေအနေတွင် ကရင်အရေးကို စုစုစည်းစည်းဆောက်ရွက်နိုင်ရန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကရင်အဖွဲ့အစည်း ၄ ခုကို ပေါင်း၍ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး Karen National Union-KNU ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေး အကြိုကာလ ၁၉၄၇ ခုနှစ် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် ပထမ ညီလာခံတွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် လမ်းညွှန်မှု ၄ ချက်ဖြစ်သော

၁. လွတ်လပ်သောနိုင်ငံ
၂. အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နိုင်ငံ
၃. ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ
၄. ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ

စသည်တို့သည် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံးသည့်နောက်ပိုင်း ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုခဲ့သည့် အခြေခံဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုမှ သွေဖည်ပြီး တစ်ပြည်ထောင်စနစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ (၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲခဲ့သူ ဦးချန်ထွန်းဝန်ခံချက် - ပါမောက္ခ ဟူးတင်ကာရေးသော (Union of Burma) စာအုပ် စာမျက်နှာ (၃၀) ပါအချက်)

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် KNU မှ ဖဆပလ အစိုးရထံ ကရင်ပြည်ပေးရန် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ရာ ဖဆပလ အစိုးရမှ ကရင်လူမျိုးများ၏ ကရင်ပြည်တောင်းဆိုမှုသည် ကရင်အနည်းစု၏ ဆန္ဒနှင့်နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ်၊ ဆူပူလိုသူများဟု စွပ်စွဲပြောဆို ရှုံ့ချခဲ့သည်။

ထိုကြောင့် ကရင်လူမျိုးတစ်ရပ်လုံး ဆန္ဒအမှန်ဖြစ်ကြောင်း KNU မှ ဦးဆောင်ပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် တစ်ပြည်လုံး ကရင်ပြည်သူအင်အား(၄၅၄၁၀၀)၊ ပိုစတာ ၄ ခုကိုင်ဆောင်ပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ကြွေးကြော်သံ ၄ ချက်တွင် ပါဝင်သော

၁. ကရင်ပြည်ချက်ချင်းပေး *(သည် မိမိလူမျိုးနှင့်ဒေသ၏ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသော ပြည်ထောင်စု)*
၂. ကရင်တစ်ကျပ် ဗမာတစ်ကျပ် ချက်ခြင်းပြ *(သည် အမျိုးသားတန်းတူရေး)*
၃. လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်း အလိုမရှိ *(သည် လူမျိုးစုံ ချစ်ကြည်ရေး)*
၄. ပြည်တွင်းစစ် အလိုမရှိ *(သည် စစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး)* စသည့်အနှစ်သာရများပင်ဖြစ်သည်။

၁၉ ရာစု အမေရိကန် သမ္မတ ဂီလ်ဆင်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးအဆို ၁၄ ချက်အရ လူမျိုးတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိပြီး အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံထူထောင်ခွင့်ရှိရန် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များသည် စစ်အေးကာလအပြီး အထူးအရေးပါသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်တစ်ရပ်ဖြစ်လာရန် ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊စပိန်နိုင်ငံ မဲဒရစ်မြို့ (မဲဒရစ်သဘောတူညီချက်) အရအချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံထူထောင်ခွင့်ကို (ပြင်ပရေးရာ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်) External Self Determination ဟူ၍၎င်း၊ တိုင်းပြည်တစ်ခုအတွင်း လူမျိုးအသီးသီး၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို (အတွင်းရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်) Internal Self Determin -ation ဟူ၍၎င်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ ၂၁-၂၇ စပိန်နိုင်ငံ ဘာစီလိုနာမြို့ အစည်းအဝေးတွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများလိုက်နာရန် UNESCO မှ ပဋိညာဉ်စာတမ်းအဖြစ် ကြေညာခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ လူမျိုးစုံထောင်စု နှစ်ပေါင်းများစွာ အခြေချနေထိုင်သော (Multi Nation State) မျိုးတွင် အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ တစ်ခုတည်းရှိသော နိုင်ငံမျိုးကဲ့သို့ မထူထောင်ဘဲ လူမျိုးကွဲပြားမှု ကို အသိအမှတ်ပြုပြီး မတူကွဲပြားမှုတွင် စုစည်းညီညွတ်စွာ နေထိုင်နိုင်သည့် Unity in Diversity စနစ်မျိုးဖြင့်ထူထောင်နိုင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရန်နှင့် ငြိမ်းချမ်းသာယာ တိုးတက်သည့် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ရန် လူမျိုးတိုင်းတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသည့်ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရမည်ဟူသောနိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်သည် လွတ်ခဲ့သည့် ၇၃ နှစ်ကတည်းက ကရင်လူထုဆန္ဒဖော်ထုတ်ပွဲ၏ နိုင်ငံရေး အနှစ်သာရ များပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။